

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Handreiking weidevogelkerngebied
Datum	02-07-2024
Documentnummer	UTSP-1181547887-3442
Van	Jannine Voordendag
Telefoonnummer	+31618300531
E-mailadres	jannine.voordendag@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	NEL
Portefeuillehouder	Sterk
Bijlage	Handreiking weidevogelkerngebied

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Op 30 maart 2023 heeft u de Omgevingsverordening provincie Utrecht vastgesteld met daarin opgenomen de Instructieregel ontwikkelingen weidevogelkerngebied (artikel 6.7). In de toelichting op deze instructieregel is vermeld dat hiervoor een handreiking wordt opgesteld.

In onze vergadering van 2 juli jl. hebben wij de Handreiking weidevogelkerngebied vastgesteld en wij bieden u deze hierbij ter kennisneming aan. De Handreiking weidevogelkerngebied is een praktisch hulpmiddel voor gemeenten, initiatiefnemers en hun adviseurs bij de toepassing van de instructieregel in gemeentelijke plannen.

Inleiding:

Nederland heeft een grote verantwoordelijkheid in internationaal verband voor de bescherming van weidevogels. Ook in de provincie Utrecht liggen gebieden waar veel weidevogels voorkomen. In de Omgevingsvisie provincie Utrecht die door u werd vastgesteld op 10 maart 2021, is opgenomen dat in de agrarische weidevogelkerngebieden de verbetering van de kwaliteit ervan wordt gestimuleerd via agrarisch natuurbeheer. Naast een goed beheer zijn ook ruimtelijke aspecten als openheid, rust en goede inrichting voor weidevogels van groot belang. De provincie neemt zo nodig extra maatregelen voor de bescherming van deze gebieden. In de Omgevingsvisie heeft u in Natura 2000-gebieden en ganzenrustgebieden windenergie en zonnevelden uitgesloten. Voor weidevogelkerngebieden is het uitgangspunt dat deze niet aangetast mogen worden.

In de Interim Omgevingsverordening die eveneens op 10 maart 2021 door u is vastgesteld, is dit beleid vertaald in een instructieregel voor de ruimtelijke bescherming van de weidevogelkerngebieden. Die instructieregel bevatte de voorwaarde dat de kwaliteit van het leefgebied van de weidevogels aantoonbaar minimaal wordt behouden op het moment dat een plan een windturbine of een zonneveld mogelijk maakt.

Op basis van de ontvangen reacties op de Ontwerp Omgevingsverordening (ter inzage van begin juni tot half juli 2021) is de regel ter bescherming van de weidevogelkerngebieden vervolgens in de Omgevingsverordening, verbreed naar alle ontwikkelingen binnen weidevogelkerngebieden met uitzondering van de uitbreiding van agrarische bouwblokken. Deze Omgevingsverordening provincie Utrecht heeft u op 30 maart 2022 vastgesteld.

De wijze waarop gemeenten deze instructieregel kunnen vertalen naar hun omgevingsplan en hoe zij ontwikkelingen in weidevogelkerngebied kunnen beoordelen vraagt inhoudelijke kennis van weidevogelleefgebied. Daarom staat in de toelichting van de omgevingsverordening dat een handreiking wordt opgesteld. U treft deze als bijlage aan.

De Handreiking weidevogelkerngebied is een hulpmiddel, geen toetsingskader. Er geldt geen plicht om de handreiking te gebruiken. De regels in de Omgevingsverordening blijven leidend. In de handreiking zijn dan ook vooral mogelijkheden (suggesties) om invulling te geven aan de instructieregel opgenomen.

Om de gebruikers (gemeenten, initiatiefnemers en hun adviseurs) zo goed mogelijk ondersteuning te bieden is in de handreiking een stappenplan met verschillende fasen uitgewerkt:

Stap 1: Neem mitigerende maatregelen

Stap 2: Bereken verlies aan kwaliteit van (actueel en potentieel) weidevogelleefgebied

Stap 3: Neem compenserende maatregelen voor verlies van weidevogelleefgebied

Stap 4: Borg mitigerende en compenserende maatregelen

Stap 5: Rapporteer en monitor

Met name de stappen 2 en 3 om verlies van weidevogelleefgebied en compensatie te kwantificeren, kan gemeenten en initiatiefnemers helpen om de effecten van een ruimtelijke ingreep in het licht van de instructieregel in beeld te krijgen.

Voor de aangereikte methode is gebruik gemaakt van kennis van eigen onderzoek, literatuuronderzoek en de voorstellen van Sovon Vogelonderzoek Nederland die deze in opdracht van de provincie Utrecht heeft uitgewerkt.

Voor het duurzaam borgen van de aanleg en instandhouding van maatregelen (stap 4) zijn verschillende manieren in beeld gebracht.

Wat betreft stap 5: het op een kwantitatieve manier inzichtelijk maken van zowel verlies als verbetering of uitbreiding van de habitatkwaliteit, kan helpen om het behouden van de kwaliteit van het leefgebied aan te tonen. Naast een rapportage van de berekening van de compensatieopgave (stap 2), vraagt dit om rapportage van genomen mitigerende maatregelen na realisatie van de ontwikkeling, om rapportage van compenserende maatregelen en van de wijze van toezicht en handhaving. Tenslotte kan voor het vertrouwen in het proces, gebruik worden gemaakt van broedvogelmonitoring.

Ten behoeve van de toepasbaarheid van de Handreiking zijn opmerkingen en ervaringen tijdens de werksessie met een gemeente verwerkt.

Vervolgprocedure / voortgang:

De Handreiking weidevogelkerngebied zal ter kennisneming worden toegestuurd aan:

- alle gemeenten in de provincie met weidevogelkerngebied binnen hun grenzen, met het verzoek de handreiking te delen met initiatiefnemers en adviseurs;
- de agrarische collectieven;
- de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) en de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU);
- energiecoöperaties.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen